

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२२६
निर्णय दिनांक : ०८/०६/२०११

१ श्री. विठ्ठलराव पांडूरंग कदम,
रा.गंगोत्री हौ.सोसा.इंदिरापथ, कोपरगांव,
जि. अहमदनगर.

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
अध्यक्ष/मऱ्नेजर,
श्रीसंत जनार्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज,
समाधी स्थान व काशी विश्वनाथ, महादेव,
शैक्षणिक व गोपालन ट्रस्ट बेट कोपरगांव,
जि.अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त,
अहमदनगर विभाग, अहमदनगर.

: प्रतिवादी : प्रतिनिधी
उपस्थित

: अनुपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ११/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०३/०३/२००९ नुसार अध्यक्ष/मऱ्नेजर, श्रीसंत जनार्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज, समाधी स्थान व काशी विश्वनाथ, महादेव, शैक्षणिक व गोपालन ट्रस्ट बेट कोपरगांव, जि.अहमदनगर यांचेकडून दिनांक २५/१२/८९ च्या उत्तराधिकारी नियुक्तीच्या ठरावाची प्रत व एकूण ४ मुद्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. प्राप्त उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक २०/०३/२००९ नुसार सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, अहमदनगर यांच्याकडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती त्यांना प्राप्त झाली नाही. तसेच श्रीसंत जनार्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज, समाधी स्थान व काशी विश्वनाथ, महादेव, शैक्षणिक व गोपालन ट्रस्ट, बेट कोपरगांव यांच्या विश्वस्तांसोबत आलेले वकील प्रतिनिधी यांच्या उपस्थितीला अपिलार्थीनी हरकत घेतली. त्यांचे असे म्हणणे आहे की, ॲड.एस.डी.कुळकर्णी हे त्यांचे फार वर्षापासूनचे वकील आहेत. त्यामुळे त्यांच्याविरुद्ध म्हणजे न्यासाच्या अध्यक्षांच्या वतीने ते वकील म्हणून कामकाज करु शकत नाहीत. तथापि या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी कोणतेही वकीलपत्र दाखल केलेले नाही. तसेच ॲड.एस.एस.भोकरे यांनी असे लिहून दिले आहे की, सदरच्या केसमधील अपिलार्थी यांचे वकील म्हणून श्री.एस.डी.कुलकर्णी, एस.एस.भोकरे यांनी फक्त एकाच केसमध्ये वकीलपत्र दाखल केले आहे व त्या केसमध्ये असलेला विषय व आजाचा ट्रस्ट संबंधिचा विषय यांचा एकमेकांशी काहीही संबंध नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी ट्रस्टच्या वतीने २ विश्वस्त उपस्थित आहेत. त्यांनी अध्यक्ष यांचे लेखी निवेदन सादर केले आणि असा युक्तीवाद केला की, त्यांच्या ट्रस्टची मंदिरे, गोशाळा वगैरे असून ते अन्नदान वगैरे प्राप्त देणग्यांमधून करीत असतात. त्यांना शासनाकडून कोणतेही अनुदान मिळत नाही. त्यांनी त्यांच्या ट्रस्टला माहितीचा अधिकार कायदा लागू होत नाही. तसेच राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद खंडपीठ यांच्यासमोर दिनांक १९/०९/२००९ रोजी झालेल्या सुनावणीत अगदी अशाच प्रकारच्या श्री.विजय रामराव शिंदे यांच्या माहितीच्या मागणी संदर्भात अपील नं.२०७/२००३ मध्ये ट्रस्टला माहिती अधिकार कायदा लागू नाही असा निर्णय दिला आहे. अपिलार्थीची शांतीगीरी यांना जनार्दन स्वार्मीचे उत्तराधिकारी म्हणून मान्यता द्यावी अशी अपेक्षा आहे. श्री.शांतीगीरी हे जनार्दन स्वामी यांचे उत्तराधिकारी नाहीत व तसा निर्णय सिव्हील जज्ज, सिनिअर डिव्हीजन कोर्ट, कोपरगांव यांनी दिला आहे. या निर्णयाविरुद्ध अपेलंट कोर्ट, कोपरगांव यांनी तो निकाल कायम केला आहे. त्यांनी पुढे असेही सांगितले की, अपिलार्थीचा अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर अध्यक्ष श्रीसंत जनार्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज, समाधी स्थान व काशी विश्वनाथ, महादेव, शैक्षणिक व गोपालन ट्रस्ट, बेट कोपरगांव यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०७/०३/२००९ नुसार अपिलार्थीना असे कळविले की, याच प्रकारची माहिती श्री.विजय रामराव शिंदे यांनी मागितली होती. त्यांनी मागणी केलेली व तुम्ही मागणी केलेली माहिती यात काहीच फरक नाही. डिस्ट्रीक्ट

कोर्टनेही श्रीसंत जनार्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज यांचे कोणीही उत्तराधिकारी नाही, असा निर्णय दिला आहे. त्या केसमध्ये अपिलार्थीसुधा सामील होता. उत्तराधिकारी नेमणूकी बाबतचा ठराव व रेकॉर्ड संस्थेमध्ये नाही. जो ठराव झाला नाही, त्याची माहिती देण्याचे कारण नाही. मुळातच ठराव झालेला नाही, त्यामुळे ट्रस्टचे हजेरी रजिष्ट्रची सत्य प्रत देण्याचे कारण नाही. संबंधित व ट्रस्टला माहितीचा अधिकार कायदा लागू होत नसल्याने वार्षिक अहवाल मागण्याचा अधिकार नाही. अशा प्रकारे संस्थेला कायदा लागू होत नसला तरीही अध्यक्षांनी अपिलार्थीच्या पत्रास विहित वेळेत उत्तर दिले आहे.

या प्रकरणी अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, अहमदनगर यांनी दिनांक २६/११/२००९ रोजी सुनावणी घेतली, यामध्ये दोन्ही बाजूंचे म्हणणे नमूद केले आहे आणि अपील फेटाळण्याचा निर्णय दिला व त्याचे कारण असे नमूद केले आहे की, त्यांच्या कार्यालयाचे जन माहिती अधिका-यांसमोर दाखल केलेल्या अर्जाबाबत अपील चालविण्याचा अधिकार त्यांना आहे. त्यामुळे अध्यक्ष/मैनेजर श्रीसंत जनार्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज, समाधी स्थान व काशी विश्वनाथ, महादेव, शैक्षणिक व गोपालन ट्रस्ट, बेट कोपरगांव यांच्याकडे केलेल्या अर्जाच्या विरोधात अपील चालविण्याचे अधिकार त्यांच्या कार्यालयाच्या अपिलीय अधिका-यास नाही.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, तसेच अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी यांच्या तरफे विश्वस्तांनी केलेला युक्तीवाद पहाता असे दिसून येते की, या ट्रस्टला शासनाकडून कोणताही निधी प्राप्त होत नाही. तरीही अपिलार्थीना त्यांनी विचारल्या प्रमाणे ठराव झाला नसल्याचे अध्यक्षांनी कळविले आहे. या प्रकरणी निर्णय देण्यापूर्वी मा.उच्च न्यायालय, मुंबईचे नागपूर खंडपीठाने मुख्य विश्वस्त श्री.गोविंद रामानंद समर्थ सद्गुरु प्रल्हाद महाराज, रामदासी संस्थान साखरखेडा, जि.बुलढाणा विरुद्ध राज्य माहिती आयुक्त, खंडपीठ नागपूर. यांच्या संदर्भात रिट याचिका क्र.५२९४/२००८ दिनांक २८/०४/२००९ रोजी दिलेला निर्णय विचारात घेणे आयोगास गरजेचे वाटते. या निर्णयामध्ये मा.उच्च न्यायालयाने त्यांचे अभिप्राय खालीलप्रमाणे दिले आहेत.

“. . . . . It is, therefore, clear from the provisions of this definition that the Act cannot apply to the Public Trust Any public trust, therefore, is not at all covered by the definition of the public authority. . . . . . If any person interested in the information of the trust, he can definitely apply to the

Charity Commissioner under the provisions of the Public Trust Act to have such information, which the Charity Commissioner may deem fit to be Provided. But as far as Right to Information Act is concerned, there is no need for any Public trust to appoint any Information Officer and to entertain any such application under the Right to Information Act.”

या प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाचे वरील अभिप्राय पहाता मूळत अपिलार्थीनी या प्रकरणी ज्या संस्थेकडे माहिती अधिकार अधिनियमतील तरततूदीनुसार माहितीची मागणी केली आहे, त्या संस्थेस माहिती अधिकार अधिनियम २००५ च्या तरतूदी लागू होत नाहीत, असे दिसून येत आहे. विचाराधीन प्रकरण देखील वरील प्रकरणाप्रमाणेच असल्याने माहिती अधिकार अधिनियम या संस्थेस लागू होत नसल्याचे दिसून येत आहे. त्यामुळे अपिलार्थी ट्रस्टच्या संदर्भात, त्यांना आवश्यक असलेल्या उर्वरित माहिती करीता, धर्मादाय आयुक्त यांच्या कार्यालयाशी संपर्क साधू शकतात.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्र.२२६/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक
दिनांक ०८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

१ श्री. विठ्ठलराव पांडूरंग कदम, रा.गंगोत्री हौ.सोसा.इंदिरापथ, कोपरगांव, जि. अहमदनगर.

२ जन माहिती अधिकारी तथा अध्यक्ष/मैनेजर, श्रीसंत जनर्दन स्वामी (मौनगीरी) महाराज, समाधी स्थान व काशी विश्वनाथ, महादेव, शैक्षणिक व गोपालन ट्रस्ट, बेट कोपरगांव, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, अहमदनगर विभाग, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२३१
निर्णय दिनांक ०८/०६/२०११

- १ श्री. गोकुळ त्रिंबक शिंदे : अपिलार्थी : अनुपस्थित
मु.पो.लोणी खुर्द, ता.राहाता, जि. अहमदनगर.
विरुद्ध
- १ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उप विभाग,
भोर, जिल्हा पुणे.
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
कार्यकारी अभियंता, एकात्मिकृत घटक, पुणे १.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २०/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०७/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, भोर जि.पुणे यांचेकडून दिनांक १/४/२००८ ते ३०/९/२००९ या कालावधीतील देयकांची रक्कम, शेरा, मोजमाप पुस्तकांच्या छायाकित प्रती, अंदाजपत्रकांच्या छायाकित प्रती, मंजूर देयकांच्या छायाकित प्रती वगैरे माहिती १० मुद्यांद्वारे मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याचे कारण दर्शवून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. २८/११/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, एकात्मिकृत घटक विभाग, पुणे यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उप विभाग, भोर आणि प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम दक्षिण विभाग, पुणे यांनी असा युक्तीवाद केला की, या प्रकरणी तत्कालिन उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग क्र. १, भोर यांनी त्यांचे पत्र दि. २५/१०/२००९ नुसार अपिलार्थीना असे कळविले की, त्यांनी मागितलेली माहिती विस्तृत स्वरूपाची आहे. तरी कार्यालयात समक्ष येऊन उपलब्ध अभिलेखे पाहून हवी असलेली माहिती

शुल्क भरून प्राप्त करून घ्यावी. तसेच प्रथम अपील अर्जावर दि. ४/१/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन कार्यकारी अभियंता यांनी दि. १४/०१/२०१० नुसार अपील निकाली काढण्यात येत असल्याचे आदेश पारित केलेले आहेत.

जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांनी आयोगास उद्देशून त्यांचा अर्ज दि. २५/४/२०११ नुसार असे कळविले आहे की, द्वितीय अपील केल्यानंतर दरम्यानच्या कालावधीत अपिलार्थीने संबंधित उपविभागात जाऊन माहिती समक्ष पाहिली आहे. आता लेखी माहितीची आवश्यकता नाही. त्यामुळे अपील क्र. २३१/२०१० निकाली काढून दफ्तरी जमा करावे. या अर्जाची प्रत दाखल करण्यात आली आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद तसेच अपिलार्थीचे आयोगास उद्देशून लिहीलेले अपील निकाली काढण्याचे पत्र पाहता अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

आदेश

१) अपिल क्रमांक २३१/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. गोकुळ त्रिबक शिंदे, मु.पो.लोणी खुर्द, ता. राहाता, जि. अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, भोर, जिल्हा पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, एकात्मिकृत घटक, पुणे.१ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२४५
निर्णय दिनांक ०८/०६/२०११

- १ श्री. भाऊसाहेब पंढरीनाथ गडाख : अपिलार्थी : अनुपस्थित
फ्लॅट नं. ३ बी, कल्पेश पार्क, राधानगर, वाघमळा,
विठ्ठल रुखिमणी मंगल कार्यालयाजवळ,
मखमलाबादरोड, पंचवटी, नाशिक.
- विरुद्ध
- १ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
उपअभियंता, नगररचना विभाग,
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
कार्यकारी अभियंता, नगररचना विभाग,
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.
- ३ मे.प्राईम कन्स्ट्रक्शन, मे.पवार बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स व : त्रयस्थ पक्ष प्रतिनिधी
मे. भामरे बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स. उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक १८/१२/२००९ नुसार आयुक्त नाशिक महानगरपालिका, नाशिक यांचेकडून मे.प्राईम कन्स्ट्रक्शन, मे.पवार बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स व मे. भामरे बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स यांनी बांधलेल्या अपार्टमेंट मधील अनाधिकृत बेकायदेशिर बांधकामांबाबत त्यांनी त्यांचे पत्र दि. ३/१०/२००९ चे अर्जानुसार केलेल्या चौकशीच्या अहवालाच्या प्रतीची मागणी केली आहे. या अर्जासोबत त्यांनी त्यांचे दि. ३/१०/२००९ रोजीचे आयुक्त, नाशिक महानगरपालिका यांना उद्देशून लिहिलेल्या ३४ पानी तक्रार अर्जाची प्रत जोडली आहे. या तक्रार अर्जामध्ये त्यांनी विविध इमारतींबाबत कोणत्या डी.सी.रूल्सचा भंग झाला हे सविस्तरपणे नमूद केले आहे. तसेच नकाशाप्रमाणे बांधकामे नाहीत. नियमाचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी झालेली नसलेबाबत सविस्तरपणे नमूद केले आहे. अपिलार्थी

यांनी प्राप्त उत्तराने समाधान न झाल्याने त्यांचा अर्ज दि. १४/१/२०१० नुसार अधिक्षक अभियंता तथा प्रथम अपिलीय अधिकारी, नाशिक महानगरपालिका यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यामुळे त्यांचे म्हणणे ऐकून घेता आले नाही. तथापि त्यांनी आयोगाकडे अधिनियमाच्या कलम १९(३) खाली दाखल केलेला अपील अर्ज हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहित धरून सुनावणी घेण्यात आली. या अर्जामध्ये त्यांनी अपिलाची कारणे अशी नमूद केली आहे की, प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता यांनी ७ दिवसात माहिती देण्याचे निर्देश दिलेले असतांनाही माहिती व अहवाल मिळालेला नाही. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, नगररचना विभाग व प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता नगररचना विभाग, नाशिक महानगरपालिका यांनी असा युक्तीवाद केला की, ज्यावेळेस माहिती मागणीचा मूळ अर्ज प्राप्त झाला, त्यावेळी कार्यकारी अभियंता हे जन माहिती अधिकारी म्हणून काम करीत होते व अधिक्षक अभियंता हे प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून काम पहात होते. सध्या दोघेही निलंबित आहे व सद्यस्थितीत उप अभियंता नगररचना यांची नेमणूक जन माहिती अधिकारी म्हणून करण्यात आली आहे व कार्यकारी अभियंता यांची नेमणूक प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून करण्यात आली आहे. त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांचा मूळ अर्ज कार्यकारी अभियंता यांचेकडे पत्र दि. १८/१२/२००९ नुसार प्राप्त झाला व कार्यकारी अभियंता, नगररचना विभाग यांनी त्यांचे पत्र दि. ५/१/२०१० नुसार अपिलार्थीच्या अर्जास प्रथम प्रतिसाद देऊन असे कळविले की, मे.प्राईम कन्स्ट्रक्शन, मे.पवार बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स व मे.भामरे बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स यांनी नाशिक पंचवटी विभागात बांधलेल्या अपार्टमेंट मधील अनाधिकृत व बेकायदेशिर बांधकामाच्या झालेल्या चौकशी अहवालाच्या छायांकित प्रतीची मागणी केली आहे. तरी अशा प्रकारच्या अहवालाची माहिती त्यांच्या कार्यालयाच्या अभिलेख्यावर उपलब्ध नाही. त्यांनी पुढे असेही सांगितले की, प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा तत्कालिन अधिक्षक अभियंता यांनी या प्रकरणी दि. ३/२/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन आदेश दि. ५/२/२०१० नुसार अपील निकाली काढले. या अपिलाचा निर्णय त्रोटक असल्याचे व सुस्पष्ट नसल्याचे दिसून येते. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी असा आदेश दिला आहे की, माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना उपलब्ध माहिती ७ दिवसात देण्याचे करावे. हा निर्णय

संदिग्ध (Vague) असल्याने अपिलार्थीचा असा गैरसमज झालेला दिसतो की, त्यांच्या तक्रार अर्जावर चौकशी झालेली आहे व ते चौकशी अहवालाच्या प्रतीची अपेक्षा करीत राहिले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता यांनी भविष्यामध्ये निर्णय देतांना कारणमिमांसा नमूद करून स्पिर्किंग ऑर्डर काढणे आवश्यक असून याबाबतची नोंद घेणे गरजेचे आहे. तथापि ते सध्या निलंबित आहेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी कार्यकारी अभियंता, नगररचना विभाग यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अर्जदार यांच्या मूळ तक्रार अर्जातील मुद्यांच्या अनुषंगाने अर्जदार यांनी त्या अर्जापूर्वी व तदनंतरही विविध ७ अर्ज केले व या अर्जाद्वारे प्राप्त झालेल्या माहितीच्या आधारे संबंधित बिल्डर्स व महानगरपालिका यांच्या विश्वद मा.उच्च न्यायालय मुंबई येथे जनहित याचिका (दावा क्र.आयपीएल नं. २२२/२००९) दाखल केलेली आहे. सदर दाव्याची सुनावणी अद्याप बाकी आहे. तसेच अर्जदार यांनी विभागीय लोकशाही दिनामध्ये व पोलिस निरीक्षक, अॅन्टी करप्शन ब्युरो, नाशिक यांचेकडे तक्रार अर्ज दाखल केलेला आहे. त्यांनी पुढे असेही सांगितले की, त्यांचे कार्यालयामार्फत अॅन्टी करप्शन ब्युरो, नाशिक यांना पत्र दि. २९/१०/२०१० नुसार या संबंधातील विविध इमारतींची बांधकाम परवानगी पत्रे, बांधकाम पूर्णत्वाचा दाखला, नकाशे वगैरे माहितीच्या प्रती देण्यात आल्या आहेत. त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी तक्रार करीत असलेल्या सर्व इमारती नियमानुसार पूर्ण झालेल्या असल्याने त्यांना बांधकाम पूर्णत्वाचा दाखला देण्यात आलेला आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी त्रयस्थ पक्ष म्हणून उपस्थित असलेले मे.प्राईम कन्स्ट्रक्शन, मे.पवार बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स व मे.भामरे बिल्डर्स अॅन्ड डेव्हलपर्स यांच्या भागिदारांनी असा युक्तीवाद केला की, मे.प्राईम कन्स्ट्रक्शनचे भागिदार श्री नारायण गडाख हे अर्जदार श्री भाऊसाहेब गडाख यांचे सख्खे भाऊ आहेत. अर्जदार यांचा वेगवेगळे अर्ज देण्यामागे एकमेव हेतू एवढाच आहे की एनकेन प्रकारे त्यांचेवर दबाव टाकून जास्तीत जास्त रक्कम उकळता यावी. त्यांनी नाशिक महानगरपालिका हदीत केलेली बांधकामे ही संपूर्ण नियमानुसार आहेत. त्यांनी केलेल्या बांधकामात त्यांनी कोठेही अतिक्रमण केलेले नाही. तसेच सर्व इमारतींची बांधकामे पूर्ण झाल्यानंतर नाशिक महानगरपालिकेच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी समक्ष जागेवर येऊन इमारतींची पाहणी करून बांधकाम पूर्ण झालेबाबतचा दाखला त्यांना दिलेला आहे. या तिघांनी त्यांचे लेखी निवेदन दाखल केले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पहाता असे दिसून येते की, अपिलार्थीच्या मूळ अर्जास तत्कालिन जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता यांनी अधिनियमातील तरतुदीनुसार विहित वेळेत उत्तर दिले आहे. तथापि अपिलार्थीचा दि. ३/१०/२००९ च्या आयुक्त नाशिक महानगरपालिका यांना उद्देशून लिहीलेल्या तक्रार अर्जावर कोणतीही चौकशी झाली नाही हे तेवढेसे पटत नाही. तरी या संदर्भात आयुक्त नाशिक महानगरपालिका यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, या अर्जावर चौकशी झाली आहे किंवा कसे. हे तपासून पहावे. यासाठी या निर्णयाची एक प्रत आयुक्त, नाशिक महानगरपालिका, नाशिक यांना देण्यात यावी. अशी चौकशी झालेली असल्यास चौकशीचा अहवाल / चौकशी पूर्ण झाल्यावर चौकशीचा संपूर्ण अहवाल रजिष्टर पोस्टाने अपिलार्थीना विनामूल्य उपलब्ध करून द्यावा.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

आदेश

१) अपिल क्रमांक २४५/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ०८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. भाऊसाहेब पंढरीनाथ गडाख,फ्लॅट नं. ३ बी, कल्येश पार्क,राधानगर,वाघमळा,विठ्ठल रुखिमणी मंगल कार्यालयाजवळ,मखमलाबादरोड,पंचवटी,नाशिक.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपअभियंता,नगररचना विभाग,नाशिक महानगरपालिका,नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता,नगररचना विभाग, नाशिक महानगरपालिका नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ आयुक्त,नाशिक महानगरपालिका, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२५२
निर्णय दिनांक : ०८/०६/२०११

१ श्री. अब्दुल मजीद मुसा शाह : अपिलार्थी : उपस्थित
घर नं. १२२, ग.नं.-४ किल्ला झोपडपट्टी,
रविवार वार्ड, मालेगाव, जि. नाशिक

विरुद्ध

१ सहाय्यक जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
निवासी वैद्यकीय अधिकारी
सर्वोपचार रुग्णालय, धुळे.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
अधिष्ठाता,
श्री. भाऊसाहेब हिरे
शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, धुळे.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ०१/०४/२०१० रोजी फेरसादर केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०४/०१/२०१० नुसार जन माहिती अधिकारी धुळे सिंहिल हॉस्पिटल यांच्याकडून श्रीमती मेहरुनीसा अ. करीम, रा. मालेगाव ही महिला दि. ०१/०७/२००९ ते ३१/१२/२००९ पर्यंत सिंहिल हॉस्पिटल अपघात विभागात दाखल असल्यासंबंधी माहिती एकूण ४ मुद्यांद्वारे मागितली आहे. अपिलार्थीनी सदर महिला दाखल झाल्याबाबत नोंदणी रजिस्टरमधील दाखल नोंदीची छायांकित प्रत, इनडोअर रिपोर्ट फॉर्मची प्रमाणित छायांकित प्रत, केस पेपरची व डिसचार्ज पेपरची छायांकित प्रत, अशी माहिती मागीतली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज

दि. ११/०२/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी धुळे सिंहिल हॉस्पिटल यांच्याकडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, त्यांना माहिती मिळाली नाही तसेच सुनावणी घेतली नाही व प्रथम अपिलावर आदेश पारित केले नाहीत. त्यांनी माहितीची मागणी कायम ठेवली. आज सुनावणीच्या दिवशी सहायक जन माहिती अधिकारी तथा निवासी वैद्यकिय अधिकारी सर्वोपचार रुग्णालय, धुळे यांनी असा युक्तीवाद केला की, मूळ अर्ज प्राप्त झाला तेव्हा जन माहिती अधिकारी म्हणून तत्कालिन जिल्हा शास्त्रीयकालिन डॉ. चंपळगावकर होते. ते सध्या निलंबीत आहेत. त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय, धुळे मधील दि. ०१/०७/२००९ ते ३१/१२/२००९ पर्यंतच्या सर्व एम.एल.सी. रजिस्टरचे (मेडीको लिगल केसेसचे रजिस्टर) पडताळणी केली असता श्रीमती. मेहरुनिसा अ. करीम, रा. मालेगाव या रुग्णाची नोंद आढळून आली नाही व ही माहिती निवासी वैद्यकिय अधिकारी सर्वोपचार रुग्णालय, धुळे यांनी त्यांचे पत्र दि. १६/०१/२०१० नुसार अपिलार्थीना कळविले. या पत्राची प्रत त्यांनी आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थीना (ते पत्र मिळाले नसल्याचे म्हणत असल्याने) समक्ष दिली. त्यात असेही नमूद केले गेले की, सदर रुग्ण हा बाह्य रुग्ण म्हणून दवाखान्यात आला होता की, सदर केस पोलीस केस होती याचा स्पष्ट खूलासा केला तर माहिती देणे सोपे जाईल. जर पोलीस केस नसेल तर पी. एस. एम. विभागातील रेकॉर्ड सेक्शन मधून त्यांना माहितीची मागणी करावी लागेल. सहायक जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, पी.एस.एम. विभाग प्रमुखांनी त्यांचे पत्र दि. १०/०५/२०११ नुसार असे कळविले आहे की, विषयाधीन कालावधीत श्रीमती मेहरुनिसा नामक दोन स्त्री रुग्ण सर्वोपचार रुग्णालयात दाखल झाल्या होत्या पण ती नावे अपिलार्थीनी मागणी केलेल्या नावाशी जुळत नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा अधिष्ठाता श्री. भाऊसाहेब हिरे शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय, धुळे यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपील अर्ज सिंहिल सर्जन यांच्याकडे प्राप्त झाला. तथापि तो प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्यापर्यंत म्हणजे त्यांच्यापर्यंत न

पोहोचल्याने या प्रकरणी सुनावणी घेऊन आदेश पारित करता आले नाहीत. तत्कालीन जिल्हा शल्यचिकित्सक निलंबित झाले असल्याने / हजर नसल्याने प्रथम अपील अर्ज योग्य त्या अपील अधिकाऱ्यांकडे हस्तांतर का केला नाही याबाबतचा खुलासा प्राप्त होऊ शकला नाही. सहायक जन माहिती अधिकारी आणि प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी असे सांगितले की, कोड ॲफ मेडीकल इथिक्स मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पेशेटच्या आजाराबाबत प्रोफेशनल सिक्रसी पाळावी लागते. त्यामुळे पेशेटच्या आजाराबाबतची माहिती असलेले केसपेपर देता येत नाहीत. शिवाय केसपेपर वगैरे माहिती अपिलार्थीना द्यावी किंवा कसे याबाबत संबंधित त्रयस्थ पक्ष म्हणून श्रीमती मेहरुनीसा यांची सहमती प्राप्त करावी लागेल. तथापि सदरहू रुण दाखल न झाल्याने माहिती देण्याचा प्रश्न उद्भवला नाही.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीनी मागणी केलेली माहिती ज्यांचेशी संबंधित आहे त्या महिला या एम. एल. सी. रजिस्टरनुसार रुणालयात दाखल झालेल्या नसल्याने त्याच्या नोंदीबाबतची माहिती पुरविता आली नाही. तथापि ही बाब सहायक जन माहिती अधिकारी तथा निवासी वैद्यकीय अधिकारी, सर्वोपचार रुणालय धुळे, यांनी संबंधीतांना साध्या पोष्टाने कळविले आहे. अपिलार्थीना हे पत्र प्राप्त न झाल्याने आज सुनावणीच्या दिवशी त्या पत्राची प्रत पुरविण्यात आली. तथापि अपिलार्थीनी त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे माहितीची मागणी "नोंदणीकृत पोहोच देऊन टपालाद्वारे" अशी केलेली आहे. तथापि माहिती साध्या टपालाने पाठविली असल्याने अधिष्ठाता श्री. भाऊसाहेब हिरे शासकिय वैद्यकीय महाविद्यालय, धुळे यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, त्यांनी सहायक जन माहिती अधिकारी तथा निवासी वैद्यकीय अधिकारी यांना समज द्यावी. तसेच त्यांना असेही सुचविण्यात येते की, श्री. भाऊसाहेब हिरे शासकिय वैद्यकीय महाविद्यालय, धुळे व सर्वोपचार रुणालय, धुळे या दोन्ही कार्यालयामध्ये समन्वय राहील व प्रथम अपील अर्ज सर्वोपचार रुणालयात चुकून गेल्यास ते श्री. भाऊसाहेब हिरे शासकिय वैद्यकीय महाविद्यालय, धुळे यांच्याकडे

प्राप्त होण्यासाठी योग्य ती कार्यपद्धती निश्चित करण्यात यावी म्हणजे अपिलार्थीना प्रथम सुनावणीपासून वंचित राहावे लागणार नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्र.२५२/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ०८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. अब्दुल मजीद मुसा शाह, घर नं. १२२, ग.नं.-४ किल्ला झोपडपट्टी, रविवार वार्ड, मालेगाव, जि. नाशिक.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा निवासी वैद्यकिय अधिकारी, सर्वोपचार रुग्णालय, धुळे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा अधिष्ठाता, श्री. भाऊसाहेब हिरे शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय, धुळे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२५६
निर्णय दिनांक ०८/०६/२०११

१ श्री. दिनकर धर्माजी पाटील
सर्वज्ञ बंगला, शिवाजी नगर, गंगापुर,
नाशिक - ४२२००५

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
सहा. जिल्हा करमणुक शुल्क अधिकारी
करमणुक कर विभाग,
जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
जिल्हा करमणुक शुल्क अधिकारी
जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक.

: प्रतिवादी : प्रतिनिधी
उपस्थित
उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ०५/०४/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ११/१२/२००९ नुसार जिल्हाधिकारी, करमणुक विभाग, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक यांच्याकडून त्यांचे कार्यक्षेत्र किती व कोणते? त्यांना काय काय अधिकार आहेत, त्यांचे कार्यक्षेत्रात किती केबल कनेक्शन व ती किती सालापासून सुरु आहेत. केबल कनेक्शन चालवण्याच्या एकूण किती व कोणत्या एजन्सी आहेत. वगैरे एकूण ८ मुद्यांद्वारे माहिती मागीतली आहे. सर्व मुद्यांची समाधानकारक व सविस्तर माहिती प्राप्त झाली नसल्याचे कारण दर्शवून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. १५/०१/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपजिल्हाधिकारी (प्रशासन), जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यांनी आयोगाकडे कलम १९(३) खाली केलेले द्वितीय अपील हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहित धरून सुनावणी घेण्यात आली. या अपील

अर्जात त्यांनी नमूद केले आहे की, जन माहिती अधिकारी व अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांना सविस्तर व समाधानकारक माहिती दिली नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी तत्कालीन प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी असा युक्तीवाद केला की, या प्रकरणी सहायक जिल्हा करमणूक कर अधिकारी हे जन माहिती अधिकारी आहेत. तथापि अपिलार्थीचा अर्ज प्राप्त झाला त्यावेळी ते पद रिक्त असल्याने तत्कालीन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा करमणूक कर अधिकारी यांनी या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी म्हणून कामकाज केले आहे. त्यांनी पुढे असे सांगीतले की, त्या सध्या सेवानिवृत्त झाल्या आहेत. अपिलार्थीच्या दि. ११/१२/२००९ रोजीच्या मूळ अर्जास जिल्हा करमणूक कर अधिकारी यांचे पत्र दि. २८/१२/२००९ नुसार विहित वेळेतच उत्तर देण्यात आले आहे. प्रथम अपील अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर त्यांच्या मूळ अर्जातील मुद्यांपैकी सर्व मुद्यांची समाधानकारक व सविस्तर माहिती दिलेली आहे. तथापि प्रथम सुनावणीच्या वेळेस अर्जदार यांनी मुद्दा क्र. ४ ते ८ बाबत असमाधानकारक माहिती मिळाली असे नमूद केले, त्यामुळे अर्जदारास पुनश्च उपलब्ध माहिती सुनावणीच्या वेळेस समक्ष पुरविण्यात आली. मुद्दा क्र ४ ते ८ ही माहिती असमाधानकारक आहे हे त्यांचे म्हणणे अंदाजावर आधारित असल्यामूळे अपील फेटाळण्यात आले व कोणतीही माहिती डडविली गेली नाही अथवा माहिती देतांना टाळाटाळ केली गेली नाही. या प्रकरणी प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी दि. १८/०२/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन सविस्तर विवेचन करून आदेश पारित केले.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उत्तरवादी यांच्या युक्तीवाद पहाता असे दिसून येते की, अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या अर्जात कोणती माहिती समाधानकारक नाही याचा नेमकेपणे उल्लेख केलेला नाही. तसेच सविस्तर माहिती म्हणजे काय? याबाबतची त्यांची काय अपेक्षा आहे हे नमूद केलेले नाही. त्यामुळे अपिलार्थीना नेमके काय पाहिजे आहे हे समजून येत नाही. जिल्हा करमणूक कर अधिकारी यांनी अपिलार्थीना सविस्तर व मुद्देसुद माहिती पुरविली असल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीनी काही मुद्यांमध्ये जन माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय / स्पष्टीकरण मागितले आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम कलम २(च) मधील

“माहिती” आणि कलम २(त्र) मधील “माहितीचा अधिकार” या शब्दाची व्याख्या पहाता जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे अभिप्राय / स्पष्टीकरण देणे अपेक्षित नाही.

उपरोक्त सुनावणीच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपिल क्रमांक २५६/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. दिनकर धर्माजी पाटील, सर्वज्ञ बंगला, शिवाजी नगर, गंगापुर, नाशिक-४२२००५.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा सहा. जिल्हा करमणुक शुल्क अधिकारी, करमणूक कर विभाग, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा करमणुक शुल्क अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२६१
निर्णय दिनांक : ०८/०६/२०११

- १ श्री. दिनकर धर्माजी पाटील,
सर्वज्ञ बंगला, शिवाजीनगर, गंगापुर,
नाशिक- ५.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

- १ जन माहिती अधिकारी तथा
निवासी नायब तहसिलदार,
तहसिल कार्यालय, नाशिक, जि.नाशिक.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
तहसिलदार, नाशिक, जि.नाशिक.
- : प्रतिवादी : उपस्थित
: अनुपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २९/०४/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत पत्र दि. ०५/१२/२००९ नुसार तहसिलदार नाशिक, तालुका नाशिक यांचेकडून त्यांचे कार्यक्षेत्रात किती खडी क्रशर आहेत, त्यांच्या मालकांचे व फर्मची नावांची तपशिलासह माहिती, तसेच या लोकांनी केळापासून खडी क्रशर सुरु केले, त्यांनी शासनाची परवानगी घेतली आहे काय ? खडीसाठी लागणारा दगड हे कोटून आणतात? ज्या ठिकाणाहून दगड आणतात तो कोणाच्या मालकीचा आहे. वगैरे बाबतीत ४ मुद्यांद्वारे सविस्तर माहिती मागितली आहे. ३० दिवस पूर्ण होऊन देखील माहिती मिळाली नाही म्हणून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक ०५/०१/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी, तहसिलदार कार्यालय, नाशिक, यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यांनी आयोगाकडे अधिनियमाच्या कलम १९(३) अन्वये दाखल केलेला अर्ज हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहीत धरून सुनावणी घेण्यात

आली. या अर्जात त्यांनी अपीलाची कारणे अशी नमूद केली आहेत की, जन माहिती अधिकारी यांनी ३० दिवस पूर्ण होऊन देखील माहिती दिली नाही. त्यांनी दि. ०५/०१/२०१० रोजी प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचेकडे अपील अर्ज दिला. परंतु सदरील अपील अर्जाची पोहोच त्या कार्यालयाकडून देण्यात आली नाही, म्हणून दि. १०/०३/२०१० च्या पत्रानुसार मूळ माहितीच्या अर्जासंदर्भात स्मरणपत्र सदर कार्यालयास दिले, परंतु तरी देखील त्यांना माहिती देण्यात आली नाही. तरी संबंधितांवर कठोर कार्यवाही करण्यात यावी. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय नाशिक यांनी माहिती न दिल्याचे मान्य केले. माहिती दिलेली नसल्याने या प्रकरणी कागदपत्रे दाखल करावयाची नाहीत असे त्यांनी सांगितले.

आज सुनावणीच्या दिवशी प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा विद्यमान तहसिलदार, नाशिक उपस्थित नाहीत. सदर प्रकरणी त्यांनी अपिलाची सुनावणी न घेऊन व आदेश पारित न करून माहितीचा अधिकार अधिनियम कलम १९(१) चे तरतूदीचे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे जिल्हाधिकारी नाशिक यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, त्यांनी या प्रकरणी संबंधितांवर यथायोग्य प्रशासकीय कार्यवाही करावी. यासाठी या आदेशाची एक प्रत जिल्हाधिकारी, नाशिक यांना देण्यात यावी.

आयोगाकडे उपलब्ध कागदपत्रे आणि जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर असे दिसून येते की, अपिलार्थीना माहिती पुरविण्यात आली नाही. जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार (डॉ.राजश्री अहिरराव) यांनी अपिलार्थीना माहिती न पुरवून अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले असल्याने त्या अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र आहेत. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, नाशिक यांच्यावर रुपये २५०००/- ची शास्ती लादण्यात येत आहे. या शास्तीचा भरणा “००७०-००६१” या लेखाशिर्षा खाली ५ मासिक समान हप्त्यात शासकीय कोषागारात करावा.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील मान्य करण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

- १) अपील क्र.२६१/२०१० मान्य करण्यात येत आहे.
- २) जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नाशिक यांनी हे आदेश प्राप्त होताच अपिलार्थीनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती त्यांना ८ दिवसात रजिष्टर पोस्टाने विनामूल्य पुरवावी.
- ३) जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार (डॉ.राजश्री अहिरराव) यांनी अपिलार्थीना माहिती न पुरवून अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले असल्याने त्या अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र आहेत. त्यामुळे त्यांच्यावर रुपये २५०००/- ची शास्ती लादण्यात येत आहे. या शास्तीचा भरणा “००७० इतर प्रशासनिक सेवा, ६० इतर सेवा, ८०० इतर जमा रक्कम १८ माहितीचा अधिकार ००७०- ००६१” या लेखाशिर्षा खाली ५ मासिक समान हप्त्यात शासकीय कोषागारात करावा.

नाशिक

दिनांक

०८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. दिनकर धर्माजी पाटील, सर्वज्ञ बंगला, शिवाजीनगर, गंगापुर नाशिक- ५.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसिलदार, तहसिल कार्यालय, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसिलदार नाशिक, जि.नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ जिल्हाधिकारी, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२७२
निर्णय दिनांक ०८/०६/२०११

१ श्री आबिद हुसैन
रा. ५१७३, पंचपीर चावडी,
अहमदनगर.

: अपिलार्थी : उपस्थित

- १ जन माहिती अधिकारी तथा
उपविभागीय पोलीस अधिकारी,
नगर शहर, अहमदनगर.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
अपर पोलीस अधीक्षक,
अहमदनगर.

विरुद्ध

: प्रतिवादी : प्रतिनिधी
उपस्थित
प्रतिनिधी
उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ०२/०६/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक १६/११/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा सहायक पोलीस अधीक्षक शहर भाग, अहमदनगर यांच्याकडून अहमदनगर शहराच्या कोतवाली, तोफखाना व भिंगार कॅम्प पोलीस ठाणे हळीत जे अवैध धंदे (दारु, मटका, जुगार, गांजा, वेश्या व्यवसाय व डान्स बार) राजरोसपणे चालतात. त्यांचे ठिकाण व त्यांचे चालक - मालक, सुत्रधार यांची नावे पत्ते, तसेच अवैध धंद्यावर किती वेळा छापासत्र टाकले, तसेच प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात आली त्यांची माहिती, ज्या ठिकाणी कारवाई करण्यात आली अशा ठिकाणी तेच धंदे पुन्हा चालू आहेत काय? वगैरे एकूण ६ मुद्यांद्वारे सविस्तर माहिती माहिती मागितली आहे. माहिती अपूर्ण प्राप्त झाली असे कारण दर्शवून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. २१/०६/२०१० नुसार अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपूर्ण माहिती दिली म्हणून त्यांनी प्रथम अपील केले. प्रथम अपीलाच्या निर्णयानुसार अद्याप पर्यंत त्यांना माहिती प्राप्त

झालेली नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी प्रथम अपीलाचे आदेशाची अंमलबजावणी केलेली नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी पोलीस निरक्षक, कोतवाली पोलीस स्टेशन यांनी उपविभागीय पोलीस अधिकारी व अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांच्या वतीने प्रतिनिधी म्हणून असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी मागीतलेली ६ मुद्यांवरील माहिती त्यांना जन माहिती अधिकारी तथा सहायक पोलीस अधीक्षक, नगर शहर विभाग, अहमदनगर यांनी दि. २९/१२/२००९ च्या पत्रान्वये समक्ष पुरविली. या विलंबा बाबत उपस्थित पोलीस निरक्षक, कोतवाली पोलीस स्टेशन हे ठामपणे खुलासा करू शकले नाहीत. प्रतिनिधींनी पुढे असे सांगितले की, वेश्या व्यवसाय, जुगार, मटका वगैरेची एकत्रित माहिती दिली आहे. विचारणा केल्यावर त्यांनी असे सांगीतले की, दरम्हा या सर्व अवैध धंद्यांबाबतचा मासिक अहवाल पोलीस अधीक्षक यांना सादर करण्यात येतो. त्यामुळे अपिलार्थीनी मागणी केलेली वेश्या व्यवसाय, जुगार, मटका, गांजा या बाबतची माहिती स्वतंत्रपणे उपलब्ध असल्याचे त्यांनी मान्य केले. त्यांनी अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांचे लेखी निवेदन दाखल केले. या लेखी निवेदनात असे नमूद आहे की, अपिलार्थी यांनी माहिती शुल्काची रक्कम जमा केली नाही म्हणून त्यांना वेळेत माहिती पुरविता आली नव्हती. तथापि शुल्क भरण्यासाठी लिहिलेल्या पत्राची प्रत प्रतिनिधी दाखवू शकले नाहीत. त्यांनी पुढे असे सांगीतले की, प्रथम सुनावणीच्या वेळी (दि. १५.३.२०१० रोजी) मागील ५ वर्षांतील वेश्या व्यवसाय व गांजा या बाबतची माहिती मिळाली नाही. असा मुद्दा उपस्थित केल्याने या बाबत केलेल्या कारवाईच्या माहितीच्या अभिलेख्याची खात्री करून उपलब्ध असल्यास जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना ७ दिवसात माहिती पुरवावी असे आदेश त्यांचे पत्र दि. २५/०३/२०१० नुसार दिले. प्रथम अपीलाच्या सुनावणी नंतर जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलीस अधिकारी, नगर शहर यांनी आदेशाप्रमाणे उर्वरित माहिती केव्हा पुरविली या बाबतचा खुलासा पोलिस निरक्षक, कोतवाली पोलीस स्टेशन करू शकले नाहीत. त्यामुळे ही माहिती अपिलार्थीना पुरविली नाही असे गृहित धरण्यात येते.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधींनी केलेला युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती

अधिकारी तथा तत्कालीन सहायक पोलीस अधिक्षक (श्री. संजय दराडे) यांनी अपिलार्थीना १३ दिवस विलंबाने माहिती पुरवून अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. तसेच त्यांनी अपूर्ण माहिती पुरवून व प्रथम अपीलाचे आदेशानंतर उर्वरित माहिती न पुरवून अधिनियमातील तरतुदीचे उल्लंघन केल्याने ते अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र होतात. तरी जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन सहायक पोलीस अधिक्षक, नगर शहर विभाग, अहमदनगर यांच्यावर रुपये ३२५०/- ची शास्ती का लादण्यात येऊ नये या याबतचा खुलासा हे आदेश प्राप्त होताच ८ दिवसात थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहित मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काहीही म्हणणे नाही असे गृहित धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील. जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान उपविभागीय पोलीस अधिकारी, नगर शहर, अहमदनगर यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, अपिलार्थीनी मागितलेली माहिती वेश्या व्यवसाय, गांजा या बाबतची पुरवावयाची राहिलेली माहिती (मूळ अर्जानुसार) अपिलार्थीना हे आदेश प्राप्त होताच १५ दिवसात विनामूल्य समक्ष द्यावी.

उपरोक्त सुनावणीच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील अंशतः मान्य करण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

- १) अपिल क्रमांक २७२/२०१० अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
- २) जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान उपविभागीय पोलीस अधिकारी, नगर शहर, अहमदनगर यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, अपिलार्थीनी मागितलेली वेश्या व्यवसाय, गांजा या बाबतची पुरवावयाची राहिलेली माहिती (मूळ अर्जानुसार) अपिलार्थीना हे आदेश प्राप्त होताच १५ दिवसात विनामूल्य समक्ष द्यावी.
- ३) जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन सहायक पोलीस अधिक्षक (श्री. संजय दराडे) यांनी अपिलार्थीना १३ दिवस विलंबाने माहिती पुरवून अधिनियमाच्या कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे. तसेच त्यांनी अपूर्ण माहिती पुरवून व प्रथम अपीलाच्या आदेशानंतर उर्वरित माहिती न पुरवून अधिनियमातील तरतुदीचे उल्लंघन केल्याने ते अधिनियमाच्या कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र होतात. तरी जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन

सहायक पोलीस निरिक्षक, नगर शहर विभाग, अहमदनगर यांच्यावर रुपये ३२५०/- ची
शास्ती का लादण्यात येऊ नये. या बाबतीचा खुलासा हे आदेश प्राप्त होताच ८ दिवसात
थेट आयोगाकडे सादर करावा. विहित मुदतीत खुलासा प्राप्त न झाल्यास त्यांचे काहीही
म्हणणे नाही. असे गृहित धरून शास्तीचे आदेश कायम करण्यात येतील.

नाशिक

दिनांक ८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री आबिद हुसैन, रा. ५१७३, पंचपीर चावडी, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलीस अधिकारी, नगर शहर उपविभाग, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२८९
निर्णय दिनांक ०८/०६/२०११

१ श्री. विश्वनाथ एकनाथ राजगुरु.
प्लॉट नं. १५, अमीतनगर, रेल्वेस्टेशन जवळ,
नगर - पुणे रोड, अहमदनगर - ४१२००१ .

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
नगर रचनाकार,
नगर रचना विभाग, अहमदनगर महानगरपालिका,
अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
उपायुक्त,
अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर.

: प्रतिवादी : प्रतिनिधी
उपस्थित

: प्रतिनिधी
उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ०७/०६/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २७/०७/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा नगर रचनाकार आणि विभाग प्रमुख अनधिकृत बांधकाम नियंत्रण व अतिक्रमण निर्मूलन विभाग, उपायुक्त अहमदनगर महानगरपालिका व आयुक्त महानगरपालिका अहमदनगर या चार अधिकायांना उद्देशून पुढील प्रमाणे माहिती मागितली आहे. त्यांचे दि. २७/०७/२००९ च्या अर्जासोबतच्या निवेदनात नमूद क्र. ४-१, ४-२, ४-३, या मुद्याद्वारे एकूण ११ कागदप्रत्रांची मागणी केली आहे. मूळ माहितीच्या अर्जासोबत निवेदनाची एकूण ८ पृष्ठे जोडली आहेत. प्राप्त माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.०५/०२/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त (सा.) अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्लॉट नं. १४ वरील श्री. लाटणे यांच्या कार्यशाळेची / वर्कशॉपची पाहणी नगर रचनाकारांच्या कार्यालयाने केली असेल तर त्या पाहणी अहवालाची प्रत अद्याप मिळाली नाही. त्यांनी पुढे असे सांगितले की, श्री. लाटणे यांनी वर्कशॉप पाडल्यानंतर नगर रचनाकार पाहणी करण्यास आले. श्री. लाटणे यांनी घर बांधकाम करण्यासाठी लाटणे पती-पत्नीला दिलेल्या परवाना मंजुरी प्रमाणपत्राची सत्यप्रत त्यांना मिळालेली नाही. तसेच मंजुरी प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी लाटणे पती-पत्नी यांनी केलेला अर्ज व त्या अर्जासोबत पाठवलेली सगळी कागदपत्रे त्यांना मिळालेली नाहीत. कारखाना ज्या सिटी सर्वेमध्ये आहे त्या सिटी सर्वेत म्हणजे सिटी सर्वे नंबर १०८ चे ले आऊटची प्रत नगर रचनाकारांनी त्यांना दिलेली नाही. सिटी सर्वे नंबर १०९ चे ले आऊट त्यांनी मिळाल्याचे मान्य केले. अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे कलम १९(३) खाली आठ पानांचा सविस्तर अर्ज दाखल केला आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा नगर रचनाकार, अहमदनगर महानगरपालिका आणि उपायुक्त, महानगरपालिका यांचे वतीने लिपिक उपस्थित आहेत. त्यांनी माहिती अधिकारी तथा विभाग प्रमुख अनधिकृत बांधकाम नियंत्रण व अतिक्रमण निर्मूलन विभाग, अहमदनगर महानगरपालिका आणि नगर रचनाकार अहमदनगर महानगरपालिका तसेच जन अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त अहमदनगर महानगरपालिका यांचा लेखी युक्तीवाद दाखल केला. सुनावणीच्या दिवशी पद भरती करिता मुलाखती असल्याने व उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका मार्फत मोठ्या प्रमाणात अतिक्रमण हटाओ मोहिम शहरामध्ये राबविली जात असल्यामुळे विभाग प्रमुख अनधिकृत बांधकाम नियंत्रण व अतिक्रमण निर्मूलन विभाग हे सुनावणीसाठी उपस्थित राहू शकत नसल्याचे त्यांनी कळविले आहे. प्रतिनिधींनी दाखल केलेल्या लेखी निवेदनावरून असे दिसून येते की, अपिलार्थींनी त्यांचा अर्ज दि. २७/०७/२००९ नुसार एकूण ११ कागदपत्रांची मागणी केली आहे. त्यांनी श्री. लाटणे यांना प्लॉट क्र. १४ वर गणपतीच्या मूर्ती बनवण्याची किंवा अन्य कारखान्याच्या बांधकामाचा व चालविण्याचा परवाना दिला आहे का ? तसेच त्या बाबतची मंजुरी कागदपत्रे व अर्जदाराच्या तक्रारीनुसार त्यांच्या कार्यालयाने काही पाहणी किंवा कार्यवाही केली असल्यास त्या अहवालाच्या प्रतीची मागणी केली आहे. अर्जदाराने दि. १२/०९/२००८ रोजी तक्रार अर्ज दिल्यानंतर श्री. लाटणे यांनी मार्च २००९ मध्ये त्यांचे बेकायदेशीर बांधकाम पाढून नष्ट केले व तेथे घराचे बांधकाम सुरु केले. अपिलार्थीच्या मूळ

अर्जास अनधिकृत बांधकाम विभागाने दि. २४/०८/२००९ च्या पत्रान्वये नव्याने असे कळविले की, अर्जाच्या विस्तृत निवेदनावरुन नक्की कोणती माहिती पाहिजे याचा स्पष्ट बोध होत नसल्याने अर्जदारास हव्या असलेल्या माहिती बाबत समक्ष कार्यालयास भेट देऊन उपलब्ध असलेल्या अभिलेखातून नियमानुसार माहिती पहावी व आवश्यक कागदपत्रे नियमानुसार शुल्क भरुन देण्यात येतील. दि. ०६/१०/२००९ च्या पत्रान्वये श्री. राजगुरु यांनी खुलासा करून असे कळविले की, त्यांच्या पत्तीचे ऑपरेशन झाल्याने त्यांना महिनाभर कार्यालयास भेट देता येणार नाही व सदर खुलाश्यात दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार माहिती देण्याची कार्यवाही करावी. या पत्राला अनुसरुन माहिती अधिकारी तथा विभाग प्रमुख अनधिकृत बांधकाम नियंत्रण व अतिक्रमण निर्मूलन विभाग, अहमदनगर महानगरपालिका यांनी इतर विभागाशी संबंधीत असणा-या माहितीबाबत आस्थापना विभाग, नगर रचना विभाग व आरोग्य अधिकारी यांना दि. १०/११/२००९ च्या पत्रान्वये अर्जदारास परस्पर माहिती देण्याबाबत कळविले. तसेच अनधिकृत बांधकाम विभागाची माहिती त्यांचे पत्र दि. १७/११/२००९ अन्वये रु. १२/- भरणा करणे बाबत कळविले. परंतु अपिलार्थीनी दिलेल्या पत्रानुसार शुल्क न भरता दि. १०/०२/२०१० रोजी प्रथम अपील दाखल केले. प्राप्त अपील निर्णयात सुधा शुल्क भरल्यानंतर माहिती देण्यात यावी असे आदेश देण्यात आल्यानुसार अपिलार्थी यांनी दि. २५/०३/२०१० रोजी रक्कम भरल्याची पावती दाखल केल्यानंतर त्यांना दि. २५/०३/२०१० च्या पत्रान्वये अनधिकृत बांधकाम विभागाशी संबंधीत माहिती पुरविण्यात आली. नगर रचना विभागाने त्यांना दि. १०/११/२००९ रोजीच्या अतिक्रमण विभागाकडून प्राप्त झालेल्या अर्जावर दि. २५/११/२००९ चे पत्रान्वये एकूण रुपये ७२८/- चा भरणा केल्यानंतर कागदपत्रे उपलब्ध करून देण्यात येतील असे कळविले. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी नगर रचना विभागाची माहिती अर्जदारास विनाशुल्क उपलब्ध करून देण्यात यावी असे आदेश दिल्याने नगर रचनाकार, अहमदनगर महानगरपालिका यांनी त्यांचे पत्र दि. २५/११/२००९ नुसार (अपिलार्थीचे पत्र ०३/१२/२००९ रोजीच्या अर्जाला अनुसरुन) असे कळविले की, सर्कँ नं. १०९/२ च्या लेआऊट करीता रु. ६६०/- भरणे बाबत, तसेच एकूण रुपये ७२८/- भरणे बाबत पूर्वीच कळविले आहे. तसेच श्री. अनिल लाटणे यांच्या गणपती कारखान्याच्या क्षेत्राबाबत त्यांच्याकडे माहिती उपलब्ध नाही. तसेच कारखान्यास कुठलीही परवानगी दिलेली नाही. तसेच सदर बाब ही अतिक्रमण विभागाशी निगडीत आहे. दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींना कलम ७(६) नुसार मोफत कागदपत्रे देता

येतात, परंतु अपिलार्थी दारिद्र्य रेषेखालील नसल्याने रुपये ७२८/- चा भरणा केल्यानंतर माहिती देता येईल. तथापि प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या आदेशानुसार माहिती अधिकारी तथा नगर रचनाकार, अहमदनगर महानगरपालिका यांच्या दि. ०३/०४/२०१० च्या पत्रान्वये अपिलार्थीना समक्ष माहिती पुरविली आहे. अस्थापना प्रमुख यांनी त्यांचे पत्र दि. २५/११/२००९ नुसार अधिकार-यांची वैयक्तिक माहिती पुरवली आहे.

प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका यांनी या प्रकरणी दि. ११/०३/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन सविस्तर विवेचन करून अपील अंशतः मान्य करण्यात येत असल्याबाबत आदेश पारित केले आहेत व नगर रचना विभागाने उर्वरित माहिती विनाशुल्क उपलब्ध करून देणे बाबत तसेच अतिक्रमण विभागाची माहिती शुल्क भरल्यानंतर देणे बाबत आदेशीत केले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, ज्या अधिकाऱ्यांनी प्लॉट नं. १४ वरील श्री. लाटणे यांचे कार्यशाळेची पाहणी केली त्याच अधिका-यांच्या विभागाची माहिती अपिलार्थीना पुरविण्यात आली आहे. परंतु कोणत्या तारखेला पाहणी केली, ही मागणी मूळ अर्जात नसल्याने त्याबाबत कळविण्यात आले नाही. कार्यशाळेची / वर्कशॉपची पाहणी केल्यानंतर पाहणी अहवालीची प्रत अर्जदाराला दिलेली दिसून येत नाही. कारखान्यासाठी परवानगी दिलेली नाही असे महानगरपालिकेने कळविले असल्याने त्याचा ले आऊट (सिटी सर्कं क्र. १०८ चा) नसावा असे दिसून येते. त्यामुळे सिटी सर्कं क्र. १०८ चा ले आऊट नगरपालिकेकडे उपलब्ध नाही असे उत्तर नगर रचनाकारांनी अपिलार्थीना दिले आहे. त्यांनी असेही कळविले की, कारखान्याचे क्षेत्र व एकूण केलेल्या बांधकामाबाबत त्यांच्याकडे माहिती उपलब्ध नाही. आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थीना असे स्पष्ट करण्यात आले की, मूळ अर्जातील जी माहिती द्यावयाची राहिलेली आहे ती देणे बाबत आदेशीत करण्यात येईल. तथापि अपील अर्जात मूळ अर्जाव्यतिरिक्त नवीन उपस्थित केलेल्या मुद्यांवरील माहिती देणे कायद्यानुसार अपेक्षित नाही. जन माहिती अधिकारी यांच्या वतीने उपस्थित असलेले प्रतिनिधी हे बेजबाबदार दिसून आले. त्यांना काहिही माहिती देता आली नाही. तरी जन माहिती अधिकारी तथा नगर नचना विभाग, अहमदनगर महानगरपालिका आणि जन माहिती अधिकारी तथा विभाग प्रमुख अतिक्रमण विभाग यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, अपिलार्थीना मूळ अर्जातील द्यावयाची राहिलेली माहिती आज

सुनावणीच्या वेळी निर्देश दिल्याप्रमाणे हे आदेश प्राप्त होताच ८ दिवसात विनामूल्य पुरवावी. या प्रकरणी असे दिसून येते की, अपिलार्थीचा मूळ अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर विहित वेळेत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना कागदपत्रांचे अवलोकन करण्यासाठी बोलाविले. तथापि ते येऊ शकत नसल्याचे कळविल्यानंतर महानगरपालिकेतील विविध खात्यांशी संबंधीत माहिती असल्याने, त्या त्या संबंधीत जन माहिती अधिकार्यांकडे अर्ज पाठविलेला आहे व संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना उपलब्ध माहिती पुरविली आहे. एकंदरितपणे जन माहिती अधिकारी यांचा माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ करण्याचा उद्देश आहे असे दिसून येत नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपिल क्रमांक २८९/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. विश्वनाथ एकनाथ राजगुरु, प्लॉट नं. १५, अमीतनगर, रेल्वेस्टेशन जवळ, नगर - पुणे रोड, अहमदनगर इ ४१२००१.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा नगर रचनाकार, नगर रचना विभाग, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, महानगरपालिका अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/२९३
निर्णय दिनांक ०८/०६/२०११

१ श्री. अमोल एकनाथराव फडके
मु.पो ता. शेवगांव, धनगर गल्ली,
जि. अहमदनगर

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
ग्रामविकास अधिकारी,
ग्रामपंचायत, शेवगांव
जि. अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
गट विकास अधिकारी (उच्च श्रेणी)
पंचायत समिती, शेवगांव
जि. अहमदनगर.

: प्रतिवादी : उपस्थित
उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १०/०६/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०१/०४/२०१० नुसार ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत शेवगांव यांच्याकडून शेवगांव शहरातील आरक्षित व open space याचा तपशील मागितला आहे. प्राप्त उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. ०३/०५/२०१० नुसार अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती शेवगांव यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत त्यामुळे त्यांचे म्हणणे ऐकून घेता आले नाही. त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम १९(३) खाली त्यांनी आयोगाकडे केलेले अपील हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहीत धरून सुनावणी घेण्यात आली.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा ग्राम विकास अधिकारी, ग्रामपंचायत शेवगांव यांनी असा युक्तीवाद केला की, माहितीच्या मागणीच्या अर्जातील ग्रामपंचायतीकडे उपलब्ध असलेली माहिती अर्जदारास त्यावेळेस देण्यातआली होती. नगर रचना विभागाकडून शेवगांव शहराच्या विकास आराखडयाचा नकाशा मागितला होता तो नगर रचना विभागाने देण्यास उशीर केला तो त्यांच्याकडून प्राप्त होताच लगेच दुस-या दिवशी अपिलार्थीना आरक्षणाबाबतच्या माहितीचा नकाशा पुरविला आहे. प्रथम अपिलावरील निर्णयानुसार अपिलार्थीना दि. १५/०६/२०१० रोजी शेवगांव शहराच्या विकास आराखडयासह मागितलेली माहिती दिली आहे. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, शेवगाव यांनी असा युक्तीवाद केला की, तत्कालीन गट विकास अधिकारी यांनी या प्रकरणी दि. १३/०५/२०१० रोजी सुनावणी घेतली व असे आदेश पारीत केले की, जन माहिती अधिकारी यांनी अर्जदार यांना माहिती उपलब्ध करून देतांना सदर माहिती भूमिअभिलेख कार्यालय, शेवगांव यांच्या कार्यालयातून १५ दिवसात उपलब्ध करून घेऊन परिपूर्ण माहिती अपिलदारास देण्यात यावी. त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी आयोगास उद्देशून त्यांचा अर्ज दि. ०८/०६/२०११ रोजी २०/- रुपयांचा कोर्ट फी स्टॅम्प लावून दिलेल्या अर्जा नुसार असे कळविले आहे की, त्यांना जन माहिती अधिकारी यांच्या कडून माहिती प्राप्त झाली असून त्यांची कोणतीही तक्रार राहिलेली नाही त्यामुळे आयोगाकडे दाखल केलेले विचाराधीन अपील क्र. २९३/२०१० ते स्वखुशीने मागे घेत आहेत ते रद्द करण्यात यावे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पहाता असे दिसून येते की, अपिलार्थीना उपलब्ध माहिती वेळेत पुरवण्यात आली आहे. तथापि नगर रचना विभागाकडून नकाशा प्राप्त करून घेऊन तो पुरवण्यास विलंब झाला असेल तर यामध्ये जन माहिती अधिकारी यांचे प्रामाणिक प्रयत्न दिसून येतात. त्यांनी माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ केली आहे असे म्हणता येणार नाही. त्यांनी त्यांचे पत्र दि. १५/०६/२०१० नुसार अपिलार्थीना माहिती व शेवगांव शहराचा विकास आराखडयाचा नकाशा अशी १०२ पानांची माहिती विनामूल्य पुरविली आहे. तसेच अपिलार्थीना माहिती प्राप्त झाली असून त्यांची अपील स्वखुशीने मागे घेत असल्याबाबतची केलेली विनंती लक्षात घेऊन आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपिल क्रमांक २९३/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

८/०६/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. अमोल एकनाथराव फडके, मु.पो ता. शेवगांव, धनगर गल्ली, जि. अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, शेवगांव जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी (उच्च श्रेणी) पंचायत समिती, शेवगांव जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

